

دانشگاه مجازی المصطفی

معاونت پژوهشی و تولید

گزارش کارگاه پژوهشی

عنوان کارگاه (دوره)	روش‌شناسی خوانش متون کهن فارسی با تاکید بر اشعار سده
استاد کارگاه	دکتر عاطفه خدایی (استاد همکار دانشگاه مجازی المصطفی)
زبان ارائه	فارسی
زمان برگزاری	22 مرداد 1402
مکان برگزاری	سالن جلسات دانشگاه مجازی
تعداد شرکت کنندگان	425 نفر آنلاین و 7 نفر حضوری

<https://live.mou.ir/pwfn815yqmat/>

لینک دسترسی به

محتوای نشست

متن کارگاه

روش‌شناسی خوانش متون کهن فارسی با تأکید بر اشعار سعدی

این کارگاه علمی پژوهشی در تاریخ 22 مرداد ماه 1402 به همت معاونت پژوهش دانشگاه مجازی و گروه علمی زبان و ادبیات فارسی برگزار گردید.

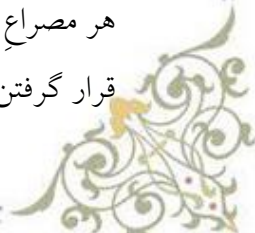
در زیر گزارشی از اهم موضوعات ارائه شده در این کارگاه علمی پژوهشی که بسیار کاربردی بود و مورد استقبال مخاطبان قرار گرفت، ارائه می‌گردد:

ادبیات کلاسیک به لحاظ استفاده از واژگان و ساختار دستوری قدیمی برای طالبان آن دشوار به نظر می‌رسد. نویسندگان و شاعرانی که از قرون ابتدایی به کار تالیف متون و سرودن شعر پرداخته‌اند، بی‌شک از لغتها و کلمه‌هایی بهره‌برده‌اند که در زمان و زبان ایشان به کار می‌رفته است، کلمه‌هایی که گاه امروزه منسوخ شده‌اند، معانی متفاوت به خود گرفته‌اند یا شیوه تلفظ شان تغییر کرده است. استفاده از دستور تاریخی نیز یکی از مشکلات خوانش و درک متن‌های کلاسیک محسوب می‌شود.

حال اگر دانشجویان ادبیات فارسی یا علاقه‌مندان این رشته بخواهند با گنجینه بزرگ ادب فارسی آشنا شوند، ناگزیر از مواجهه با ادبیات کلاسیک هستند. اولین مرحله از مواجهه با هر متنی خواندن آن است و اگر در مرحله خوانش ضعفی وجود داشته باشد، فهم متن از همان ابتدا با مشکل مواجه خواهد شد. البته گفتنی است که خوانش درست تنها حلقه اتصال به درک کامل متن نیست و پس از آن مراحل متعدد دیگر هم وجود دارد. اما برای درک هر متنی باید از خوانش درست وارد شویم. خوانش صحیح نثر و شعر فارسی، موجب می‌شود ضمن آنکه فهم آن برای شنونده آسان می‌شود، آوا و آهنگ آن نیز برایش لذت بخش و گوش نواز باشد.

در کارگاه ارائه شده، از منظر زبان‌شناسی به خوانش متون کلاسیک پرداخته شد و تأثیرات عناصری چون وزن عروضی، لحن شعر و دستور تاریخی در خوانش شعر بررسی شد.

وزن شعر سنتی فارسی، که به آن وزن عروضی نیز گفته می‌شود، براساس طول مصراع‌ها و چیدمان هجاهای هر مصراع آن است. در فارسی سه نوع هجای کوتاه، بلند و کشیده وجود دارد که ترکیبات خاصی از کنار هم قرار گرفتن این هجاها، وزن‌های مختلف شعر سنتی فارسی را تشکیل می‌دهند. خوانندگان شعر سنتی فارسی

دست کم باید به لحاظ شنیداری قدرت دریافت وزن عروضی را داشته باشند تا در خوانش درست شعر موفق باشند. راهکارهایی برای مهارت افزایی در این زمینه ارائه شد. همچنین درباره انواع لحن با توجه به محتوای شعر توضیحاتی ارائه شد.

یکی از دیگر نکات مهم، توجه به تاثیر دستور بر خوانش درست شعر است. دستور زبانی کمک می کند تا معانی و روابط بین واژه ها در جمله و اصطلاحات را بهتر درک شود. این امر به خوانندگان متون کلاسیک کمک می کند تا معنای واقعی شعر را بهتر درک کنند. ارائه مثالهایی از تاثیر دستور تاریخی بر خوانش درست شعر به تبیین این امر کمک بیشتری کرد.

در انتها می توان گفت شعرخوانی صحیح مهارتی است که با ممارست و تمرین فراوان به دست می آید. گوش دادن به شعرخوانی افراد ماهر در این حوزه، تلاش برای کسب مهارت دریافت وزن عروضی به شکل سماعی، گسترش دایره واژگانی و تسلط به دستور زبان فارسی در کنار تمرین و ممارست بسیار باعث می شود در زمینه خوانش درست شعر توفیق بسیار حاصل شود.

مستندات کارگاه

دانشگاه مجازی المصطفی
مهاجرت پژوهشی

کارگاه علمی پژوهشی

روش شناسی

Almustafa University

خوانش متون کهن فارسی با تأکید بر اشعار سعدی

دکتر عاطفه خدایی
استاد زبان و ادبیات فارسی
دانشگاه مجازی المصطفی

زمان
یکشنبه، ۲۲ مرداد ماه ۱۴۰۲، ساعت ۱۰:۰۰

مکان
دانشگاه مجازی المصطفی، طبقه سوم، سالن جلسات

وبسایت
Live.mou.ir/research

همراه با اعطای گواهی

۰۲۵-۳۲۱۱۴۱۷۱-۱۷۳
www.mou.ir

Eslimi5.pdf

Q & A

اوندیویپ یاروین ت قسمت خرد بهیون د ایرا هم آله بانه ۱۸ ی تا یخلو: چت هایسله دفتر توران ش
خاتم موسوی برای شعرهای بدی در خدمتتان هستیم

Video (1)

pajohesh Department 2

Attendees (380)

Hosts (3)

- pajohesh Department
- pajohesh Department 2
- pajohesh Department 3

Presenters (0)

Participants (377)

از نامیوس در ()

- *Mohammad Faridzadeh
- 13192
- 2293366340
- 51785
- Abdol ghafour jamy roudy
- Abdorrahman rastgo
- adnan yarahmadi
- afroz mohamadi 96102871

Eslimi5.pdf

Notes 5

با سلام
برای دریافت گواهی در لینک زیر اطلاعات خواسته شده را ثبت نمایید:
نکته مهم : به منظور دریافت گواهی این جلسه در وارد کردن ایمیل خود دقت نمایید. چنانچه ایمی
ل اشتباه یا ناقص باشد امکان ار
سال گواهی وجود ندارد

Q & A

م ؟یا صوت اولی و براری دیمرسه بهیون اول خوهیون بهیون یخوانش متون کهن بر شانهها یرا : یوه نسایخوهر
با سلام : pajohesh Department 2
برای دریافت گواهی در لینک زیر اطلاعات خواسته شده را ثبت نمایید
نکته مهم : به منظور دریافت گواهی این جلسه در وارد کردن ایمیل خود دقت نمایید. چنانچه ایمیل اشتباه یا ناقص باشد امکان ار
سال گواهی وجود ندارد
<https://source.mnshlne.ir/ty/5p54Sn>

Video (1)

pajohesh Department 2

Attendees (300)

Hosts (3)

- pajohesh Department
- pajohesh Department 2
- pajohesh Department 3

Presenters (0)

